

I = II (+ dopl.)
II 89077
KNIHKUPECKÁ BIBLIOTÉKA

POŘÁDÁ A VYDÁVÁ L. K. ŽIŽKA.

DOPLNĚK SVAZKU I. A III.

STRUČNÁ NAUKA O SMĚNKÁCH

SE ZŘETELEM K POTŘEBÁM KNIHKUPECKÝM

V ZÁVODECH SORTIMENTNÍCH I NAKLADATELSKÝCH A JAKO

DOPLNĚK OBOU DÍLŮ SVÉHO
ÚČETNICTVÍ KNIHKUPECKÉHO.

DLE RŮZNÝCH PRAMENŮ SESTAVIL A PRAKTICKÝMI VZORCI OPATŘIL

ANT. B. NEUBERT.

ODDÍL I.

O PRÁVU SMĚNEČNÉM.

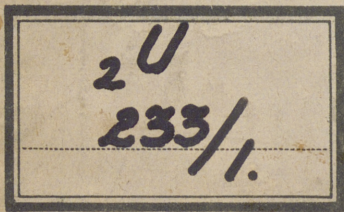
DRUHÉ, PŘEPRACOVANÉ VYDÁNÍ.

VŠECKA PRÁVA VYHRAZENA.

V PRAZE 1909.

V KOMISI NAKLADATELSTVÍ J. OTTY V PRAZE.

KNIHKUPECKÁ BIBLIOTÉKA

POŘÁDÁ A VYDÁVÁ L. K. ŽIŽKA.

DOPLNĚK SVAZKU I. A III.

STRUČNÁ NAUKA O SMĚNKÁCH

SE ZŘETELEM K POTŘEBÁM KNIHKUPECKÝM

V ZÁVODECH SORTIMENTNÍCH I NAKLADATELSKÝCH A JAKO

DOPLNĚK OBOU DÍLŮ SVÉHO
ÚČETNICTVÍ KNIHKUPECKÉHO.

DLE RŮZNÝCH PRAMENŮ SESTAVIL A PRAKTICKÝMI VZORCI OPATŘIL

ANT. B. NEUBERT.

ODDÍL I.

O PRÁVU SMĚNEČNÉM.

DRUHÉ, PŘEPRACOVANÉ VYDÁNÍ.

VŠECKA PRÁVA VYHRAZENA.

V PRAZE 1909.

NÁKLADEM L. K. ŽIŽKY. — V KOMISI NAKLADATELSTVÍ J. OTTV V PRAZE.

003/UKF/

632 444

Rezervní fond
Národní knihovna ČR

KT B 35301

NÁRODNÍ KNÍHOVNA

54 F 167548

23/VK 80

Úvod.

Obchod knihkupecký a nakladatelský jest spolkově dobře organisován, a to tak, jako snad málokterý obchodní stav jiný, což na vzájemné obchodní spojení v té míře příznivě a vlivuplně působí, že obchodní styk mezi návodem Sortimentním a nakladatelským se téměř zpravidla jen na základě osobního úvěru *) navazuje a dále pěstuje, takže směnka v obchodě knihkupeckém (Sortimentním) jest zjevem řídkým a zcela mimořádným. Pokud vzniká z obchodního spojení se soukromými odběrateli, jest již úkazem ne vždy vítaným **) — a i tu velmi řídkým. Nakladatel jako věřitel spolehná a důvěruje ve slib, pracovitost, solidnost a majetkové poměry svého dlužníka Sortimentáře a týž opět, nehlásí k tomu, že prokládá to

*) V Rakousku a Německu; s firmami ostatních zemích pravidelného úvěrového styku není (pouze pro svou potřebu), aneb jen v řídkých jednotlivých případech. Odlišování děje se zde buď 1.) bankovním úkazem, 2.) internat. postovním příkazem, 3.) přešlým dopisem, 4.) komissárním v L. nebo ve V. — (aneb pro úsporu výloh) časovanou směnkou.

**) Viz oddíl II.

na posílnost své čti, jsa na jedny dny též
stále přemýšlím nákupní odkázán, hledí ve
vlastním zájmu kávovníkům svým včas a správně
dostáti.

Co se týče pak případného směnkového
obchodu mezi nakladatelem a jeho dodavateli
(papírnou, tiskárnou atd.), není ten újmu
důvěry v osobní úvěr, nýbrž je to v povaze
velkých průmyslových a továrních kávovníků,
kde velký obrot peněz potřebuje též rychléjšího
oběhu.

Tento mravní a zájmový moment u sortimentáře nabyt na základě toho, jakož i zpořádané organizace hlavně knihkupcech u
nakladatelé té důvěry, že tato úvěr. směnka
z našich kávovníků (sortimentních) z převážně většiny
vytláčila.

Praha, dne 31. prosince 1903

Ant. B. Neubert.

Předmluva k 2. vydání.

Zkušenost za uplynulých 10 let mé činnosti na gymnasiu škole knihkupce, jakož
ustálivě se práce, umožňovala mně dostatečným počtem přečtení, tj. postupováním proslavěním z I. ročníku do II., přiměla mne k pro-

III.

hloubení osnovy a výkladu o směnkářství v rámci předepsaného rozsahu, a sice tak, že do I. ročníku vřazují „výklad o právu směnném“, kdežto v II. ročníku uveden je výklad o „směnce po stránce obchodní a úvěrové“, kteréžto stati nemohlo se dosud náležitě pozorností věnovati.

V obou oddílech přihlíženo pak stále počítámo k poměrům a potřebám stavu knihkupického, jak tomu ostatně přirojené vkorce dany již nasvědčují.

V Praze, dne 31. července 1908.

Ant. B. Neubert.

Oddíl I.

I. Nástin historický.

Čakým způsobem a kde směnka vznikla, o tom neschovalo se žádných hodnověrných pramenů, má se však všeobecně za to, že směnka povstala as mexi 12. a 13. stoletím (za válek křížáckých) a to v Itálii, kde se ve středověku v četných městech mnoho anamenitých penězoměnů (kamboriorii) nacházelo; jednak i některá slova, jež se v terminologii směnecné dosud zachovala a kterých se užívá, navědčují italskému původu směnky.

Jelikož v tehdejší době nebylo papírových peněz, bylo placení velikých obnosů v kovové minci na vzdálená místa pro nejistotu, nebezpečí možné ztráty a nedostatek komunikačních prostředků spojeno s velikými obtížemi, pročež obchody a platy takové prostředkovali státem ustanovení „kamboriorii“.

Říto měli rozsáhlá spojení v četných a četných městech evropských, kdež se hlavně o velikých tržích scházeli a tam své obchodní záležitosti navzájem urovnávali.

Jednotlivé státy nadaly je svlaštivými vý-
daly, hlavně ve příčině bezpečného průvodu
a platí, jež velmi přísně vymáhati mohli;
za to byli povinni složit: záruku a věsti
knihy.

Kdo ku př. na vzdálené místo platiti
měl, složil obnos ten v místě u svého
kampsora A., který mu za to vydal pou-
kárku na kampsora B. v místě, kde pla-
titi měl (v minci dle platebního místa) a
kterýž (kampsor B.) pak praesentativně pou-
kárky vypadající obnos vyplatil. Poukárky
takové jmenovaly se „cambio“ (směnka),
ješto se jimi peníze (druh mince) a místo
platby zaměňovaly (směnily).

Z privilegií kampsorům udělených a
z tehdejších výsad velitelův. Dvorní se pak
dnešní přísně právo směnčé.

II. Rozvrh směnky.

Právo směnčé rozumíme souhrn
učetných pravidel, jimiž se upravují práva
a závazky, z jednání směnčého vyplý-
vající.

Právo směnčé spočívá na směnč-
ném řádě z r. 1850 a dodatků k němuž
z r. 1858. a má působnost pouze pro země předložené.

Směnka jest listina, zapsaná ve formě přesné a určité, zákonem předepsané, kterou se vydavatel její zavazuje, že vlastníku směnky určitý obnos na hotovosti (nikoliv ve zboží) na směnce vyhrazený v uvedený čas na určitém místě buď sám neb osobou jinou vyplátí.

Ve toho pak, slibuje-li sám neb osobou jinou platiti, rozekládáme:

- a) směnky vlastní (ouché) a
- b) směnky vydané (cizí, transované, tratty).

U vydavatele sluje v našem smyslu „trattow“, u dlužníka (po přijetí) „akceptem“.

Ad a). Ve směnce vlastní zavazuje se vydavatel její (co přímý dlužník) sám platiti, což označuje slovem „kaplatim“. Směnky vlastní se křídka v obchodě vy-
skytují, majíce více povahu kárky, jistoty (používají jich neobchodníci při sdruženích).

Vzor směnky vlastní.

V Praze, dne 30. listopadu 1908. Na K 210-
Dne 15. února r. 1909 kaplatim za tuto směnku
panu J. Topičovi náe obnos
Dvě stě a deset korun
Hodnota jest v ústě
Mnovák

Dlužník dává na úhradu účtu místo peněz vlastní směnku.

Ad b.) Vě směnce cizí ukládá vydatel placení osobě třetí.

Vzor směnky cizí:

V Praze, dne 30. listopadu 1908.	Ka K 300.-
Dne 15. února r. 1909 zaplatíte na tuto jedinou směnku na řád můj vlastní obnos	
<u>Tři sta korun</u>	
Hodnota v účtu. Zúčtujte dle návěští	
Pro J. Novák zde.	<i>Topič</i>

Směnka dává na úhradu svého účtu na dlužníka.

Vě směnce vlastní (suché) vystupují 2 osoby, a sice:

- vydavatel co přírů, bezpodmínečný dlužník (J. Novák),
- remittent (t. vlastník směnky) (J. Topič).

Vě směnce cizí (vydané) súčasně jsou 3 osoby, a sice:

- vydavatel směnky (trassant) ukládá placení (J. Topič),
- remittent (první vlastníka směnky) (J. Topič - vlastní řád).
- směncovník (trassat) dlužník (J. Novák).

Ve směnce cizí jest vyřatel xavá-
xau zaplatiti jen tehdy, učiní-li tak
trassát; jest tedy vyřatel xárověi nepří-
mým, podmíněným (podpisným) dlužníkem.

III. Akceptace směňky.

(Assentata k akceptu, předložení ku přijetí.).

Směněčník (trassát) jest povinen za-
platiti směňku tehdaž, uvolí-li se tak
přijetím této účiniti; což se děje písemně
na směnce slovy: „přijal“ (apodpis)*¹—
aneb stačí pouze podpis akceptanta na lici
směňky (na rubu nachází se jen giro. -
(Viz VIII.))

Pozornějším následující druhů
akceptace směňky, a sice:

- a) zádná, týkající se vyřvání dlužníka, a
- b) mimořádná, vyznačující se „čestným
přijetím“ (intervenčí, honorací) ve prospěch jiné
směněně xavávané osoby**)
- c) in bianco. Podepsání směňky, kde není vypl-
něna suma směněčníá slovy a den splatnosti.
Před tímto akceptem dlužno každého va-
rovati, neboť může se státi, že vě-
řitel předloží k podpisu vyplněnou

*) Protokolista omí jmenem svého šefa směňku akcepto-
vati, pokud to spojeno s provozováním živnosti obchodní;
obchodní zrušením bez výslovného svolení (plné moci)
šefa tak učiniti nemí.

**) A určité pojmenované. (Viz též IX.).

dneš platebním a obnosem v číslicích
(nahorě v pravo) bez slovy vypsaného ob-
nosu u prostřed směnky. Potom mohl by
věřitel směnku na vyšší obnos snadno
změnit a doplnit - ku př. ze 4000 Kč na
K 4999.-

U směnek vlastních akceptace od-
padá, jelikož vydavatel jejích je sám
dlužníkem.

Postup akceptu může býti také ten,
že dlužník odešle věřiteli již úplně vypl-
něnou směnku (akcept)*), ku které věřitel
dodatečně pak svůj podpis (jako vydavatel)
připojí, čímž stává se akcept (doplněním
podpisu vydavatele, co podstatné části
směnky) teprve směnkou. Směnku lze též
v částečné hodnotě akceptovati, k čemuž
však majitel směnky nemusí svoliti (v. IX.)

*) Vzor akceptu (postup nepřirozený).

V Praze, dne 31. prosince 1908. Na K 400.-

Dne 31. března r. 1909 zaplatte za tuto směnku
na řád můj vlastní obnos

Čtyři sta korun

Hodnota jest v účte

Ryjał Amuř

(Podpisem vyplní trasant.)

Plukovník pravilá na úhradu účtu akcept.

IV. Směněčná způsobilost.

Směněčně zavázati se neb za někoho směněčně ručiti může každá plnoletá (24 letá) osoba (muž či žena) vládnoucí samostatně svým jménem.

Ve směněčný závazek (způsobilost pasivní) nemohou vejíti : 1.) nezletilí, 2.) osoby nad nimž moc otcovská neb pohničnická i přes 24. rok jest prodloužena, 3.) šlema a blbá, 4.) prohlášení marnotratníci, 5.) nedovolené společnosti, 6.) skuteční činní (akční) a pensionovaní vojenská důstojníci a mírového branného stavu ; naproti tomu osoby, mající charakter důstojníka, ku pr. vojenští lékaři, auditoři, duchovní, nábožní důstojníci, zemská správa atd. mohou se směněčně zavázati, 7. zločinci po čas svého trestu a vojenská oběhová.

za směněčně nezpůsobilí akceptuje jich zákonný zástupce.

Praxe, dne 1. ledna 1909 VaK 500.-
 Dne 30. března r. 1909 zaplatě na tuto jedinou
 směnku na část můj vlastní
Korun pět set. —
 Pan A. Veselý: zee. Přijal pro část
 Přijal. A. Veselý: ^{pro část} ~~pro část~~ Bursík, Křehov
 A. Benčí

I. Nutné části směnky;

vydání a vlastní.

(Čč. 4. a 9b. směn. řádu) *)

Směnka musí obsahovati tyto části:

1. Název směnky v textu (směn. úpis
 neb směn. list), a nikoliv snad jen v záhlaví.

2. Obnos slovem a číslem; na hotovosti
 (nikoli „plata xbožím“! V zádu rozdílu
 platí suma písmem. Je-li obnos udán
 vícekrát slovem i číslem, platí suma
menší.

3. Řád (ordre), příkaz, t. j. jméno
 toho (pro něho vlastníka - remittenta),
 jemuž se má platiti. (Přiděle a charakter

*) Pro směnku vydanou (čiř) platí odd. 1.- 8. a pro
 vlastní odd. 1.- 6. (7. a 8. ku odpadu).

není třeba udávati).

4.) Udání času, kdy placeno býti má
(lhůta splatnosti, skadence), což lze označiti

a) určitým dnem,

b) na viděnou (à vista), neb určitý
čas po vidění,

c) určitý čas po vyjání (à dato),

d) udáním termínu, o který splatno
(termín směnky).

5.) Podpis (nikoli stampiglie neb litoz.
podpisy vydavatele (trassanta) vpravo
dole pod textem směnky (u směnky vlastní
podpis vydatele či dlužníka) u analfab-
etů (n. slepců) a hluchoněmých, pokud
neumějí čísti a psát, musí však býti
znak podpisu ověřen soudem nebo
notářem. - firmám protokolovaným do-
voleno podpisovati zkráceně (jak v ob-
chodním rejstříku jsou znamenaný).

6.) Udání místa, dne, měsíce a
roku (kde a kdy) byla směnka vyjána,
(v levo nahoře na směnce).

7.) Místo, kde směnka placena býti má.

Je-li zvláštní platební místo vydatelem udáno, pokládá se místo, připojené ku směncovníku, za platební a spolu za bydliště *) - u směnký vlastní jest platební místo, pokud jinak neudáno, určeno již jmenováním místa vydání směnký, za které se pokládá bydliště *) vydavatele směnký).

8. Řádání *trassata* (směncovníka, dlůžníka) v levo dole pod textem, který platiti má (u směnký vlastní ovšem odpadá - viz 5.)

Dle čl. 85. sm. řádu jest u nás platná i taková v cizině vydaná směňka, která dle zákonů té cizí země právně jest vyprávena, i kdyby neobsahovala všech náležitostí dle našeho směncovního řádu. Směňka psaná tužkou neb xétefně stenograficky jest platnou.

VII Kdy jest směňka neplatná?

a) Seházelo-li by v textu výjnameně

*) Kde je udáno též ulici a čísl.

„směnka“ neb některé jiné v předu (hl. V.) uvedené části (směněný list n. směn. úpis).

b.) Sepšana - li v hebrejské řeči.

c.) Když remittent (při směnce cíle) není jmenován (místo ponecháno prázdno), aneb jen svým charakterem neb svojí veřejnou funkcí, neb svědčila-li by „doručiteli“, „majiteli“, ku př. ode dneška za tři měsíce zaplatiti na řád p. duchovního neb starosty zde (aneb majiteli, doručiteli této směnky) obnos atd.“

d.) Kde splatnost udána - určitý čas „po výpovědi“ - „splatná vřude“ - neb ře obnos „po lhůtách splacen“ býti má.

e.) Pak-li vydatel směnky (ve vlastní směnce) sám sebe remittentem pojmenuje (vlastní směnka na vlastní řád) aneb směňuje-li brassant na řád brassanta (dlužník a věřitel v jedné a téže osobě); při filiálce ovšem přípustné, an místo platební rozdílne od místa vydání.

f.) Kde by byl připojen slib úrokový

nebo konvenční (smluvená); pokuta.

g.) Kde by byl obnos učin v různých měnách (ku př. koruny, franky).

h.) Byla-li některá podstatná náležitost směnky jímynslně a osobou k tomu oprávněnou přeskrtnuta, jest směnka neplatna. To platí teby i o podpisu vydavatelově, avšak nikoli o akceptantově, kterýžto není náležitostí směnky. Přetřhl-li by akceptant svůj podpis na směnce, zůstává akcept jeho platný a závazný.*)

VIII. Nepodstatné části směnky.

Zvyklostmi a poměry obchodními vznikly různé pozměňky na směnkách, jejichž však dle řádu směnečného míře směnka postrádá, aniž by ztratila své zákonné platnosti, a sice:

*) Šlo-li se tak náhodou neb osobou k tomu oprávněnou, zůstává směnka platnou, okolnost této nutno však před soudem (který ustanoví očián, aniž by vydal platební rozkaz) prokázat.

1. „Kaplatíte za tuto „provi““ (druhou
třetí atd.) směnku

Ukroky jest zapotřebí vystaviti více
exemplářů jedné směnky, buďť se směnka
ztratila anebť bydlisko směněčníka jest
příliš vzdáleno a dlouho by to trvalo, než
by se směnka s podpisem (akceptem)
vrátila, a majitel směnky by tuto hned
řád prořad, anebť se cesta do bydliska
směněčníka jest nejista (v čas války n.
revoluce atd.) a lze se obávat, že by se
cestou ztratila.

Vyhotoví-li se tedy více exemplářů
jedné směnky, musí se to v textu směnky
označiti slovy: „kaplatíte za tuto provi,
drahou, třetí atd. směnku“ . . .

Vzor:

čís. 1.

V Praze, dne 31. prosince 1908

Na K 800.-

Dne 31. března 1909 kaplatíte za tuto provi
směnku na řád můj vlastní obnos

Osm set korun komové měny

Hodnota vřetku - určuje se dle návěští.

Pau R. Promberger v Olomouci.

Pro majitele oprávně převodění druhé směnky.

J. Okřezal

Praxe, dne 31. prosince 1908. Na K 801 -

Dne 31. března 1909 zaplatte za tuto druhou
směnku na část mých vlastních obnos

Osmdeset korun v komerční měně

Hodnota v účtu - kličte se u věřitel.

Pau R. Romberger v Olomouci

První směnka akceptovaná u J. Otty v Praze.

J. Otto

Všechny tyto směnky tvoří pak jeden
směněčný kávarsek; zaplacením jedné směnky
porobývají pak ostatní platnosti, a musí být
opatřeny všechny podpisem vydavatele (čímž
se liší duplikáty směněčné od kopií (přepisů)
směnky, kterých možno také užívat při
gírování (aby originál se neztratil) neb
při kvitování plátek (viz oddíl II.).

Opomenulo-li by se v takovém pří-
padě označení, že to „prvá“, „druhá“ neb
„třetí“ směnka, pokládal by se každý
exemplář směnky za voláštní směnku
(směněčný kávarsek). Akceptant tudíž
jen jednu směnku svým podpisem opa-
truje. Duplikáty směněčné podléhají téměř
kolku, jako směnky původní.

Chce-li vydavatel namáčít, že více exemplářů směnky než jeden vyřáno nebude, napíše to do směnky:

„Zaplatte za tuto jedinou směnku atv.“

Vě směnky vlastní se vůbec směnka co „jediná“ označuje, anť by směnka druhá nový závazek obsahovala.

Stratí-li se první směnka (dosud neakceptovaná), napíše se nová:

„Zaplatte za tuto druhou směnku, (první se ztratila). . . . a zároveň se oznámí stráta dlužníku, aby akceptoval ať duplikát (aby originál nebyl nálezcem zneužit).“

Stratí-li se akceptovaná směnka spisovisem akceptanta, musí býti amortisována (umorěna. Viz hlava III.)

Vydá-li trassant více exemplářů jedné směnky, když „první“ směnku ještě akceptantku neb jiné známé osobě v místě, která z ochoty předloží

* Aby neoprávněná osoba nedosáhla akceptace a zaplacení. Dojde-li ale zpráva pozdě (po akceptaci i uhrazení směnky), pak ať dlužník duplikát nebude akceptovati, anť by se tím 2 x směnčně zavázal.

k akceptu a u sebe dočasně podrží a opatří poznámkou: „Pro majitele správně převedené druhé směňky“ (viz vzor č. 1.)

Druhá směňka se rubopisem převede na jiného (nebo diskontuje) a poznámená se na ní: „První směňka nachází se akceptovaná u N. N. v N.“ (viz vzor č. 2.)

Když pak schovatel (xde J. Otto) vydává směňku „první“ majiteli „druhé“ směňky a týž jako taký musí se legitimovati tím, že ji musí schovateli napřed poslati, škrtne na ní své jméno, by od něho více žádána nebyla, a připsá na ni, komu ji zasílá, čímž předejde, že se od něho více nežádá.

Dle zákona vystavují se duplikáty jen u směnek cizích, u vlastních směnek to přirozeně nepadá.

2. „Kikoliv na řád“ jest tak zvaná recta-klausule, kterou přijímá vydavatel, nechce-li, aby remittent (xde Kovák) směňku dále postupoval.

V Praze, dne 10. prosince 1908. Pa K 300.-
 Dne 15. února 1909 zaplatíte na tuto jedinou
 směnku panu E. Novákovi - nikoli na jeho řád -
 obnos Triplakový korunové měny
 Hodnota v účtě - ničíte dle návěští.
 A. Bláha v Praze. R. Pokorný

3. Zákon nevyřazuje udání příčin,
 z nichž směněný dluh povstal, ale dle
 obchodního zvyku uvádí se:

a) „valuta (n. hodnota) obdržel jsem na
hotovosti“, t. j. že vydavatel
 (brassant) od remitenta sumu
 hotově dostal.

b) „valuta ve zboží“, platí-li se směn-
 kou koupené zboží;

c) „valuta směněná“, když remit-
 tent dal za směnku opět jinou
 směnku;

d) „valuta v účtě“, vychází-li směn-
 kování z oboplného obchodního
 spojení.

4. Návěští (aviso) „ničíte“, bez

nebo „dle“ návěští; (u směnký vlastní)
toto odpadá, an svědčí dlužníku).

Aby majitel směnký (remittent)
s větší jistotou zaplacení též očekávali
mohl a dlužník věděl, že na něho
bylo směnkováno, uvědomuje vydavatel
dlužníka zvláštním dopisem před neb
v den vydání směnký, že na něj
směnkoval, aby týž předem věděl,
mnoho-li, nač a kdy má platiti.

Stojí-li ve směnce „dle návěští“,
zaplatí dlužník až po obdržení do-
pisu od vydavatele směnký, že týž
na něho směnkoval.

Texty i směnký vydané s falešným
podpisem vydavatele jsou splatné
(čl. 75. sm. řádu), tedy z opatrnosti
akceptuje dlužník jen, byl-li o vy-
dání směnký předem spraven návěští.

Dopis za tou příčinou odeslaný
služí návěští.

Při menších směnkách stává
se, že vydavatel se s dlužníkem již dříve

o vydání směnek na menší obnosy jednotí, aneb že může spoléhati na přijetí směnký i bez návěští, načež pak „aviso“ dopadá. (Žádají to bez návěští.)

Směnkování „bez“ a „dle“ návěští znamená směnkování na účet poskytnutého úvěru (do určité výše).

5. Domicilovaná směнка (umístěná) jest ta, kde platební místo jest jiné než bydliště směnečnického dlužníka (trassata - tratta umístěná - neb vyřavatele ve vlastní směnce - vlastní směnkou umístěná).

Žádá-li dlužník v nepatrném míře*, tak že inkasso směnký (vybrání obnosu) a protest jest nepohodlné a s tím by kdo směnku takou koupil, tedy požádá dlužník na žádost remittenta neb vydatele (při cizí směnce) jinou osobu (= domiciliát, umístěnce), by v ustanovený čas směnku kaň kaplatil, což ve směnce psáno býti musí. Rozumí se, že dlužník (Bláha) se o náhradu

*) Kde ku př. nejsou peněžní ústavy, pošta, notář, soud a pod. —

předem musí postarati.

Směnku umístiti (místo udati), má právo jediné po dohodě s dlužníkem vydatel; dlužník připojuje po předchozím dohodnutí s vydavatelem osobu* (umístěnce, domicilata, který nevěhárí tím v žádný závazek směncův, je pouze prostředkovatelem platby. Domicil musí býti napsán před akceptací směnky, jinak by nebylo pro směncůvka závažno.

Směncové žaloby podávají se u příslušného soudu dle místa platebního, což bývá též nezřídka důvodem, aby majitel směnky žalovati mohl u soudu svého bydliště, kam směnky byl umístil.

Domiciliát čítá si za prostředko-

* Kdyby směncův při akceptaci nevěhárval u domicilované směnky, kde a u koho bude se platiti (umístěnce) mělo by se za to, že chce sám v místě platebním platiti. Dohodnutí o místnosti bývá ne-
snádné, ani směncůvka zpravidla neví, v čí rukou směnka je. Kdyby věřitel nemohl vypátrati polohy dlužníka v místě domicilu, aneb týž se nedostavil, musel by (chtěl si zachovati právo postihné na vydatele, případně i na své předomínce) směnku protestovati (p. 124. str.).

vání 1/4 % i méně, a když vrací dlužníka zaplacenou směnku, škrtně v ní dříve jeho podpis, aby se jí v pádu přetrhnutí nemohlo kneužítí.

„Směnky dělané“*) jeť nespovídají na žádném právnímu důvodu, na skutečné pohledávce, t. j. ve směnce vlastní: vydá vydatel směnku, aneb ve směnce cizí: trasilat akceptuje; oba z ochoty, aniž byli co obdrželi, kdežto remittent nebo trasant v pádu nutnosti odprodájem (eskoutem) takové směnky si na vyhoštění peněz opatřuje, (úvěr akceptační, neubrázený, an akceptant umožní vydateli opatření peněz a zaplacení dluhu). — Věroprájem-li se někdo k takové ochotě a věže-li se jmen osob smyšlených neb nežijících (spředsedsetin zaplacení v čas dospělosti, bez úmyslu podvodu), nazývají se takové směnky „šlepní“ (lehé směnkaření). K tomu nejvíce se používají směnky domicilované

*) (Akcept a ochoty).

Vpádu nepřiplacení stihá se trestně,
jelikož nespočívají na pozitivním základě.

Text umístěné směnký:

Praha, dne 15. ledna 1909. Sta K 450.-
Dne 31. března 1909 zaplatíte za tuto směnkou
nářad náš vlastní obnos
Čtyři sta padesát korun.
Pan G. Dubský, B. Budějovka
Splatná v Praze: ~~pan G. Dubský~~
u Žitovské banky v Praze
G. Dubský Č. j. m. ob. „Unie.“

6.) It vista - směnký. Splatné buď:

- a) hned po vidění neb
- b) určitý čas po vidění.

V tomto případě jest majitel směnký
povinen směnkou 2 krát předložiti, při
čímž má držník datum, kdy směnkou
jenou k nahlednutí předložena byla,
poznáměti. (Pl. směn. řádu čl. 31.
nejdele do 2 let po vydání, není-li vyda-
telnu datum presentace udáno:)

Text začíná pak asi:

„Po vidění zaplatíte za tuto atv.“ aneb

„Ka měsíc po vidění kaplatte atd.“

Vzor à vista - směnky (stak xv. praesentační otczkou).

V Praze, dne 31. března 1909. Na K 400.-

Čtyřicet dní po vidění kaplatte na tuto
směnku, která budí do 15. dubna předložena*),
na řád Čes. graf. akc. společnosti „Unie“ obnos

Čtyři sta korun kor. měny.

Hodnota v uctě - důvěřte bez návěští.

Pan J. Vávra, zde.

Prjaje w
vítěz 3/4 99

J. Vávra

J. Vávra

7. Vydaná směnka vlastní (vratka).

Když vydatel sám sebe (ku př.
svoou filiálku) směnečnickem (dlužníkem)
jmenuje ku placení na řád jiné (cíle)
osoby.

Směnkování takové jest ale přis-
tupné jen pokud, je-li směnka na
jiném místě splatnou, (jinak viz VI. e.)

Vzor ku 7.

(na str. 24.)

*) aby stálením nebyl prodlužován smě-
neční charakter.

Praxe, dne 15. prosince 1908. Na K 340 -
Dne 20. února 1909 zaplatte na tuto směnku
na řád firmy Holzkhausen ve vídeňské obnos

Tri sta čtyřicet korun kor. m.

Hodnota v čísle a křídlyte se uáveřtí.

Firma Jos. R. Vilímek,
filialka ve vídeňi.

Jos. Vilímek

8.) a) Vydaná (cizí) směnka na vlastní řád, když vydatel neví předeem, komu směnku postoupí, a sám sebe kemitentem jmenuje na svůj řád.

b) Vydaná (cizí) směnka na cizí řád, je-li v této směnce kemitentem osoba jiná než vydatel sám.

Pozor ku 8. a).

Praxe, dne 15. prosince 1908

Na K 200 -

Koncem března 1909 zaplatte na tuto směnku
na řád můj vlastní obnos

Dva stě korun kor. měny

Pan J. Faustus v Praze.

Přijal:

J. Faustus

J. Vilímek

VIII. Crubopisu (giro indossace).

Hlavní a důležitou částí směnky
bývá jest, že bez svědků, úředních jed-
nání a poplatků lze ji jinému postoupiti
(girovati) neb prodati (ekontrovati), což
dříve se přecejně (podpis, nikoliv kampaň)
na rubu směnky *).

Ruboris jest tedy převod vlastního práva ku směnce ve prospěch osoby třetí.

Vaor rubropisus (gira).

(Lipový a rákosý náboží:)

Lamné na řád dvůr -
střední banky zde (živý).

Praha 20/28. Zoltov.
(živý).

(Mlýnský (in vianco) náboží:)

Praha 20/28 Zoltov.

(Živý náboží -
(in vianco))

Lamné řád dvůr -
střední banky v Běhách
Budejovic v plném
centru.

Praha 20/28 Zoltov.

a) Rubopisek, girant, indossant = kdo směnkou převádí.

*) Na přední straně smí se naléhati jen úplný
ruboid (v uzavřeném omytu), jinak se nepořádá psalý
předpis na přední straně do gvo, výběr do rukojemství.

b) Rubopisník, giratář, indossatář = osoba, na niž se směnka převádí.

Recta směnka jest ta, na které giro jest zakázáno. (Remittent n. recta-giratář mají ti směnku do dne splatnosti ponechati a pak sami vybrati).

Rubopis jest (určitá forma pro rubopis není směněným řádem předepsána):

a) pravý neb řádný, převádí-li se vlastnictví směnky se všemi právy, neb

b) zmocňovací (procurat-rubopis); dává-li se indossatáři toliko plná moc k inkasu, notifikaci n. žalobě (neú dále převodné).

Postoupení směnky bez rubopisu provádí giranta, (který písemně negiroval) směněného závazku. V tom případě neb při blancogiru jest majitelem směnky ten, v jehož jest rukou.

Dle formy rubopisu na směnce rozekrýváme:

1.) úplný (vyplněný), obsahuje-li podpis a úplnou adresu giranta (kruží

Uxore cizem. trodt srubopisy.

Lic :

Rub :

20 Mai Payable au cours du change, sur rue Berlin

B.P. ~~1011~~ 11

EQ. 41614

Madrid le 6. 4. 1909

Je vous prie de vouloir payer contre ce mandat

à l'ordre du Chic Parisien la somme

de ~~1000~~ 1000

Valant en compte que passerez adu avis.

A Monsieur

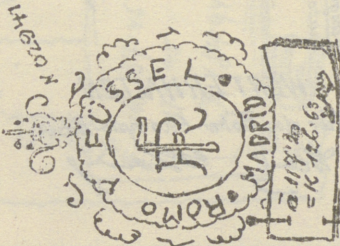
F. Jovic de Paris

Paris 1909

Paris 1909

Paris 1909

Romopine

zahlen Sie an die Order der Niederösterreichischen Escompte-Gesellschaft.

CHIC PARISIEN

Wien I., Hoher Markt 7

pp. Arnold Bachwitz, Rosine Bachwitz

Mangel Zahlung ohne Protest.

Faut de paiement sans protest.

Für uns an die Order der Böhmisches Escompte-Bank Wert zum Incasso

Wien, den 16. Mai 1909

Für die Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft

Druck

WERT ERHALTEN Für die Böhmisches Escompte-Bank

26c:

Recb:

EG. 44779. of Berg per 15. November 1909 für
Doers 8 Berlin, den 5. Oktober 1909

15. November

ITSCH
engesellschaft

Am 15. November 1909 konnten Sie für diesen Prima-Waschiel
an die Ordre zusammen die Summe von

11 1/2 30
N 370.40
4445

NATIONAL BUREAU OF STANDARDS
U.S. DEPARTMENT OF COMMERCE

How I think of you and the
little girl who was with you

den Wert in uns selbst zu stellen es auf Rechnung laut Bericht.
Herrn J. Kinnas, Parlamentarier, in Prag.
Versehrte Kunst-Industrie u. d. Ges.
Vom OTTO ROITSCH

Richd

Mangeln Forderung ohne Protest
Faute de pavement sans protest.

Für uns an die Ordre der
Böhm. Escompte-Bank.
Wert zum Incasso
Wien, den 13. NOV. 1909
Für die Nösterr.
Escompte Gesellschaft.

Raymond

WERT ERHALTEN

Für die Böhm. Escompte-Bank

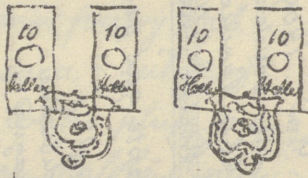
Wang Wang

M. 0,20
von mehr als 200 bis 400 Mark
den 5. Oktober 1909

Für uns an die Ordre der
Niederösterreich. Escompte-Gesellschaft
g.H. Wert in Rechnung.

Berlin, den 2. November 1909.
 Der vereingte Kunst-Ind.-Geschmack.
 vorm. OTTO TROITSCH.

Richly

Lic.

Rub.

BOHM. UNION BANK 201.821-PRAG.	pr. 1. Oktober 1909 auf Prag 1. Oktober	München, den 7. September 1909	Am 1. Oktober 1909 zahlen Sie gegen diesen Wechsel an die Pfälzische Bank	Mark	Herrn F. Joppe, Sümpfungsbau in Prag	N° 187494	Verbindungskauf	P. P. FRANZ HANFSTÄNGEL	München	M 0,10 von 200 Mk und weniger den 7. September 1909.	Ohne Kosten. Für uns an die Ordre der Böhmischen Unionbank Wert in Ruffung München PFÄLZISCHE BANK Kauf		Pour acquit 1. OCT. 1909	Prager Hauptgeschäft der K. k. priv. Böhm. Escompte-Bank Frey
---	--	---------------------------------------	--	-------------	---	-----------------------------	------------------------	--------------------------------	----------------	---	--	--	-------------------------------------	--

notifikaci), jméno giratáře, udání místa a času a příkazání hodnoty;

2.) neúplný (*in bianco*)*) jen s podpisem giranta, t. j. toho, kdo směnku poskytl (blancogiro). Převod děje se zde pouhým odevzdáním směnky, tak že, kdo jest v den splatnosti jejím držitelem, může žádati zaplacení; legitimací jest mu. *blancoindossace*. Užívá se jen tam, svěří-li se prodej sensálu a přigeu se neví, pak-li uvedený giratář (banka po návrhu cenzorů) směnku skutečně přijme, neboť škrtnutí pozdější poškozovalo by úvěr**) giranta, aneb zasílá-li se směnka na úhradu dluhu a není předem známo, zda ji věřitel na úhradu přijme.

3.) Zakázaný (*recta indossace, - giro*) s poznámkou „nikoli na řád“ (možný též, ale nepůsobí směnečněprávně na dotyčného giranta; hojiti se může jedině pouze bezprostřední giratář na girantu, ale nikoli

*) Nedoporučuje se k vůli „notifikaci“ (nebylo by možno přinášeti protest).

**) Že směnka nebyla za „dobrou“ uznána.

další nástupci;

4.) bez záručnosti (obliga), chce-li býti prost girant všeho směněčného závazku (že bude směnka přijata a zaplacená) nejen oproti pozdějším majitelům směnky, ale i oproti svému bezprostřednímu giratáři.

Tento rubrik se zřídka vyskytuje, an jest na újmu bonité směnky a přehází jejímu oběhu.

allonge - přívěšek ku směnce, pak-li rub je úplně už popisán, na líci jest obsah směnky, na rubu další rubricy

IX. Opráveni postihovacím, (zjišťovacím. Regress.)

Odepře-li směněčník zaplacení neb akceptování směnky v úplné její ceně, neb stane-li se nejistým (konkurs), jest majitel směnky, zvaný v tom případě „murné“, oprávněn na svých předchůdcích *) žádati zjištění, garancí jistotu,

*) Pouze předchůdceové vůči směněčně svým nástupníkům ze přijetí a zaplacení směnky, nikoli naopak,

na vydavateli, remittentu a svých předchůdcích, že bude suma směnčná v den platební zaplacená.

Právo to shýje postihovací, represivní aby mohl majitel směnky žádati jistotu *) (postih), musí býti v pravý čas ověřeno, (protestováno) notářem neb obchodním soudem, že směnka byla předložena a nepřijata (akceptována) neb neplacená.

Postih bez protestu jest nemožný, musí tedy předcházeti protest, pak teprve postih. Indossanta, který převedl směnku s dodatkem „bez záruky“ (na každáma v. d. bez mé záruky), nebo protestovati; recta-indosant povinen jest ku poskytnutí směnčné jistoty jen svému bezprostřednímu nástupci.

*) Je dohoda účastníků stran složením zboží, věci ze zlata, stříbra, cenných papírů, zastavením práva na nemovitosti neb věci movité, kterákoli jistota se po akceptaci neb zaplacení směnky neb po promlčení směnky vrací, podpisem směnky (čestné přijetí) - rukou jiné osoby - (která se zove pak čestný akceptant honorant, podmíněčný, nikoli přímý dlužník). - Podstihník, na něhož se zavazuje honorant, chýje honorat, postihový. (Viz III. 3).

X. Protestu.

Protest jest veřejná listina, soudem neb notářem sepsaná o tom, že určitě jednání směnečné bylo provedeno a o jakým výsledkem se potkalo.

Odepře-li dlužník přijetí neb placení, tedy se směnka (prostřednictvím obchodníka soudu neb notáře) protestuje. I tehdy se musí směnka protestovati, kdyby dlužník uvolil se jen část směnečné sumy splatiti, jinak by ztratil majitel postihovací právo na zbytek směnečné sumy *)

Nejobvyklejší druhy protestu jsou:

- a) pro nepřijetí směnky (neakceptování),
- b) pro nejistotu akceptanta, (že nemohl řádnou záruku v dostatečné míře složit),
- c) pro neplacení směnky,
- d) do „věřu“, nebo-li vypíratí bydlisté

* Může-li majitel předvídati, že v krátké době nedoplatek směnky obdrží, může dati směnku natim jen do „záruční knoflíky“, čímž se ušetří 2 Kč na poplatku za kolek.

nebo obchodní místnosti směněného dlužníka aneb pobyt jeho při směnce domní-
cilované (protest patrací).

Kdo směnku protestuje, jest povinen oznámiti to svému bezprostřednímu předchůdci rekommandovaným způsobem (ústní oznámení nemá platnosti) do dvou dnů („notifikace“) a ten opět svému předchůdci (ať k vydateli) tak, aby se všichni na případné zaplacení směnky připravit mohli. Opomene-li majitel směnky tak učiniti (notifikovati), pozbývá práva na náhradu vedlejších výloh a ručí předchůdciům za škodu, jež opomenutím tímto povstati mohou.

Řádný majitel směnky, do jehož rukou se tato opět dostala, může žádati (notifikuje-li směnku): celý obnos směněný se 6% úroky ode dne splatnosti, veškeré útraty (výlohy protestu) a 1/3% provizo.

Vzor protestu na straně 35.

Uzor protestu.
Číslo protestu 1840.

Protest.

Kolek 2 K.

Na požádání a ve jménu firmy
Biňovec v Praze předložil jsem dneš já
c. k. notář původní směnkou, dolo přešwanou
a kolikem na 1 K 40h opatřenou, umístění
panu Václavu Janouškovi v jeho pisárně
v Praze čp. 620-I ku placení, zastihl jsem
však pouze jeho pokladníka a od toho jsem
za odpověď obdržel: „Na tuto směnkou
nedošly žádné peníze.“

Poněvadž se nestalo zaplacení této
směnky, vydal jsem o tom tento protest.

V Praze, dne dvanáctého čerona
roku tisícého devíti stého devátého.

Pečeť notáře

Dr. J. Herold
c. k. notář.

Opis směnky.

V Praze, dne 10. ledna 1909. Na K. 1974⁵⁰

Dne 10. čerona zaplatě na tuto první
směnkou na řád můj vlastní obnos Tisíc
devět set sedmdesát čtyři koruny a 50 hal.

hodnotu ve zboru a zúčtujte ji dle návěští.

Pan A. Morávek v Berouně. Karel Salaba v.

K placení v Praze a p. přijal A. Morávek v.

Václava Janouška č. 620-I.

Et tergo:

Za mne na řád p. Karla Binovce.

Karel Salaba v.

In fidem copiae.

(ax rem opis).

Protest 4 K -

kolek 2 K -

Uhrneno 6 K -

Dr. J. Herold L

c. b. notář

XI. Prolongace.

Směnku lze prolongovati, t. j. odročiti její splatnost na dobu pozdější, a roz-
znáváme prolongaci

a) dobrovolnou a

b) nucenou (moratorium).

Ad a). Tato spočívá v tom, že smě-
něný věřitel prodlouží dlužníku lhůtu
splatnosti, což se děje písemně na směn-
ce pozvánkou, prolongováno do . . . " a podro-

bená jest kolbovému poplasku do 6 měsíců
dle stupnice I, při odročení na dobu delší
dle stupnice II. Obkolování státi se musí
před nepsáním prolungační pozmánky. Pak-li
tuto pozmánku podepíše pouze dlužník,
jest směnka prostá prolungačního kolku.

Místo prolungače vyhotovují se lhůta
novace směnky z důvodu, že nyní kolku
jest tatáž a ve směnce s prolungační
pozmánkou nelývá s dostatek důvěry,
což vadí jejímu dalšímu oběhu.

Při renovaci směnky se arcí dluž-
níku stará směnka musí vydati.

Ad b) Děje se z narážení vlády
v čas války (1848, 1866), za velkých
obchodních krísí (1873) neb za epidemi-
ckých nemocí, při čemž se platební
lhůta neb toliko lhůta ku protestu
odročuje. Vzor proloug. směnky.

Praha, dne 1. března 1909.

Ka K 200.-

Dne 1. ledna 1909 zaplatíte ko. tuto směnku
na žád mých vlastní obnos

Dvě stě korun kor. měny.

Pan J. Novák, kde
Prolongována
do 1. března 1909
J. Topič

Přijal J. Novák

J. Topič

XII. Amortisace,

(Umorění směnek.)

jest řízení soudní, provedené k žádosti vlastníka ztracené směanky (vlastní n. cizí) již akceptované, jímž se tato za neplatnou prohlašuje.

Obchodní soud neb obchodní senát krajského soudu v okrese platebního místa vydá o také žádosti prohlášení - „edikt“, jímž směanku, nenajde-li se do 45 dnů ode dne vyhlásky, za neplatnou prohlásí. Zároveň jest třeba, aby majitel ztracené směanky ohlásil dlužníkovi, by již též při předložení směanky neplatil.

Kdo směanku ztracenou od nepoctivého nálezece způsobem směněně platným, t. j. givem, nabyt (aniž o ztrátě věděl), není povinen ji vraceti, musí se však do 45 dnů od vyhlášení ediktu přihlásiti jako její držitel.

Kdo směanku ztratil, ztrácí v takém případě své právo ke směnce

a může se jen na nepoctivém nálezu o náhradu škody říjiti.

Prohlašuje-li se, že vlastník nabytý ztracenou směnkou nepoctivě neb z hrubé nedbalosti (čl. 74. sm. ř.) může se od něho zpět požadovati, což rozhodne soud, komu směnka náleží.

Je-li dokázána krádež, padělání, kufopisu, zatajení nálezu, rozhodne trestní, soud, což má za následek pak vrácení směnky právem vlastníku.

Po 45 dnech se směnka umorí a kdo směnku ztratil, má bezvýminěný nárok, na základě amortizačního dekretu na obnos směncový. (Směn. řád čl. 73/4).

Neprůhlášený majitel amortisované směnky ztrácí ovšem veškerého práva směncného.

Ztratí-li se směnka cizí, dosud neakceptovaná, jest vydatel povinen dáti duplikát.

XIII. Promlčení práva smě- něného

nazýváme zkrácení práva, jehož věc nebyla
nebo nemohlo být (zničením směny) po-
užito, a promlčuje se právo směněné
majitele směny (remittenta u. posledního
giratáře u. kohokoli při blancogiru) za tři
léta ode dne lhůty splatnosti, nebyl-li
obnos v té době soudně vymáhán, a
rozeznává se v příčině lhůty promlčení:

a) vůči akceptantu vší směny
(nebo vydateli vlastní směny co průměru
Plužníků): 3 léta ode dne lhůty splat-
nosti;

b) právo posílení majitele směny
na vydatel a ostatní předchůdce -
transanta a giranta: 3 měsíce (v Evropě
mimo Island a ostrovy farnerské - v
ostatních zemích 6-18 měsíců. - Viz
podrobně směněný řád).

XIV. Kolkování směnek.

Směnkou možno psati čímkoliv, a podléhá tato kolkovánímu poplatku — ato směnký tuzemské (i duplikáty, viz VII. 7.), splatné do 6 měsíců a cizozemské do 12 měsíců dle škály I. do 150 K — 10 h., později splatné dle škály II. do 40 K — 14 h.

U směnek cizozemských (tamže splatných), pokud se do tuzozemska v oběti (opatrěna-li akceptem, kurkojemstvem n. girem) uvedou, za každých K 200 — a 4 hal. stane-li se ale v tuzemsku splatnou, doplňuje se poplatek dle stupnice I, ohledně II.

Směnka, než jest podepsána, musí býti opatrěna kolkem a razítkem kolkovního neb berního úřadu. V praktickém životě užívá se již úředních tištěných a okolkovaných blanketů.

Úřední okolkování jest však nepřijatelné, je-li již vydatel, akceptant,

²⁷⁾ U směnký v cizozemsku vydané pod poslední cizozemské giro.

indossant, neb vůbec jakákoli strana podepsána.

K vůli úspoře kolku při vyšších obnosech možno obnos směnky rozložit na více blanketů. Ku př. na obnos 3278 - muselo by se použít 4 K kolku; rozdělí-li se ale obnos na 2 směnky, použije se na 3000 K kolku na 2 K a na 278 K kolku 20 h, čímž docílíme úspory 1 K 80 h.

Rekolkování má za následek pokutu 50kronásobnou, jež se nepro-
míjí, při kolkování dle stupnice I,
a 10térónásobnou při kolkování dle st. II.

XV. Kvitování směnečné.

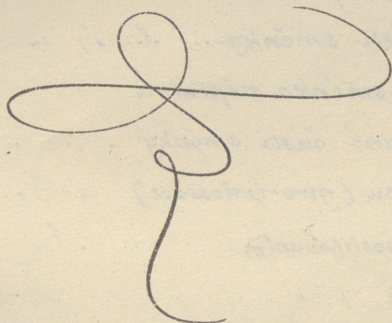
Plušík směnečný jest provinem platiti jeuz za odevzdání směnky kvitování (kolku prodeje).

Stvrzení děje se na rubu směnky (slovy „přijal“, „obdržel“, „zapraveno“ a podpisem příjemce platu.

Rovněž i splátky se musí na rubu

směnky (originálu) kvitovali a ještě
platiteli na ucelkované kopii směnky
potvrditi.

Druhý oddíl obsahovati bude po-
jednání o směnce ve službě obchodu
a úvěru.

Obsah:

	Str.
Úvod	I.-III.
I. Nástin historický	1.
II. Rozvrh směňky	2.
III. Akceptace směňky	5.
IV. Směnečná způsobilost	7.
V. Kruťné části směňky	8.
VI. Kdy jest směňka neplatná	10.
VII. Nepodstatné části směňky	12.
VIII. O rubopisu (giro-indossace)	25.
IX. Oprávu postihovacím	31.
X. O protestu	33.
XI. Prolongace	36.
XII. Amortisace	38.
XIII. Promlčení práva směnečného	40.
XIV. Kolokování směnek	41.
XV. Kvítování směnečné	42.

